

Matchil Bignut Umesayem B'shevach: The Optimistic Trajectory of the Seder Night, Jewish Faith, and Our Lives

<p>1. Or Letziyon (R Benzion Abba Shaul, 20th c Israel) Part 3: Laws of the Seder – Notes Section 15</p>	<p>שו"ת אור לציון חלק ג - הערות פרק טו - דיני ליל הסדר</p>
<p>Know that the essence of the commandment to recount the story of the Exodus from Egypt is to recount it to the children, and the foundation of the mitzvah of hinukh (education) in the Torah is said in the verse “And you shall tell your child.” And the essence of education in the Torah is on Pesah night, and Pesah is the root of the education of our children in the ways of the Torah and the commandments for all the days of their lives.</p>	<p>ויש לדעת, שעיקר מצות סיפור יציאת מצרים היא לבנים, ויסוד החינוך שמצינו בתורה נאמר בפסוקי והגדת לבנך, ועיקר החינוך מן התורה הוא בליל פסח, והוא שורש החינוך לחינוכם של הבנים בדרך התורה והמצוות כל ימי חייהם.</p>
<p>2. Mishnah Pesahim 10:4</p>	<p>משנה מסכת פסחים י:ד</p>
<p>According to the mindset of the child should the parent/father instruct him. One begins with disgrace, and one finishes with praise; and expounds from “My father was a wandering Aramean/An Aramean tried to destroy my father (Deut. 26:5)” until one finishes the entire section.</p>	<p>ולפי דעתו של בן אביו מלמדו מתחיל בגנות ומסיים בשבח ודורש מארמי אובד אבי עד שיגמור כל הפרשה כולה:</p>
<p>3. Babylonian Talmud Pesahim 116a</p>	<p>תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קטז.</p>
<p>“One begins with disgrace, and one finishes with praise.” What is “disgrace”? Rav said: In the beginning, our ancestors were idol worshippers. Shmuel [Rava] said: “We were slaves...” (Deut. 6:21)</p>	<p>מתחיל בגנות ומסיים בשבח: מאי בגנות? רב אמר: מתחלה עובדי עבודת גלולים היו אבותינו. [ושמואל] אמר: עבדים היינו.</p>
<p>4. Melamed L'Ho'il (R' David Tzvi Hoffmann, 19-20th c Germany) 3:65</p>	<p>שו"ת מלמד להועיל חלק ג (אבן העזר וחושן משפט) סימן סה</p>
<p>In truth the Gemara is difficult: why didn't the Gemara interpret the Mishnah as teaching one idea: “One begins with disgrace, and one finishes with praise, that is, one expounds from “My father was a wandering Aramean/An Aramean tried to destroy my father...” And it seems we can answer everything with the help of Heaven by saying that this Mishnah about the Passover Seder was taught in the times of the Beit Hamikdash, as (one of the Four Questions) was taught in the Mishnah, “On this night only roasted (meat)”. In Temple times, it sufficed to expound the “My father was a wandering Aramean” section in order to begin with disgrace and finish with praise. However, the essence of the praise was in the</p>	<p>באמת קשה על הגמ' למה לא פירשה המשנה דחדא קתני מתחיל בגנות ומסיים בשבח דהיינו ודורש מארמי אובד אבי וכו'...' ונראה לתרץ הכל בס"ד דהנה מתני' דסדר של פסח נשנה בזמן שבית המקדש קיים כדתנן הלילה הזה כולי/כולו/ צלי ובזמן הבית באמת היה די בפ' ארמי אובד אבי כדי להתחיל בגנות ולסיים בשבח, אמנם עיקר השבח היה מספר בפסוק ויביאנו אל המקום הזה וכמו שפי' הספרי שזה</p>

<p>verse, “And God brought us to this place”, as the Sifre interprets that this is the Temple. This is the ultimate praise, that God’s Presence dwell in our midst in the Temple...</p> <p>All of this was when the Temple stood, but after the Destruction, they certainly no longer said “And God brought us to this place”... and so now the central praise was absent in the “My father was a wandering Aramean” portion, and even though the Mishnah remains taught as it was in Temple times, still, now the Gemara needed to interpret it differently, that the beginning with disgrace and ending with praise was that they recite other verses of disgrace and praise, because in the “My father was a wandering Aramean” section there is disgrace, but the praise section is lost...</p>	<p>בית המקדש, וזה עיקר השבח שהשי"ת משרה שכינתו בתוכנו בבית המקדש ...</p> <p>וכל זה בזמן שבית המקדש קיים, אך לאחר החורבן בודאי לא אמרו ויביאנו אל המקום הזה, ... ומעתה היה חסר עיקר השבח בפ' ארמי אובד, ואף שמשנה לא זזה ממקומה ונשנית כמו שנשנית בזמן הבית מ"מ היו צריכין לפרש דמתחיל בגנות ומסיים בשבח היינו שיאמרו פסוקים אחרים של גנות ושל שבח דבפ' ארמי אובד יש כאן גנות אבל עיקר השבח נאבד...</p>
<p>5. Passover Haggadah</p>	<p>הגדה של פסח</p>
<p>This is the bread of poverty/affliction which our ancestors ate in the land of Egypt. Let all who are hungry come and eat. Let all who are needy come and celebrate Pesah.</p> <p>Now we are here; next year in the land of Israel. Now we are slaves, next year – free.</p>	<p>הא לחמא עניא דאכלו אבהתנא בארעא דמצרים. כל דכפין ייתי ויכל. כל דצריך ייתי ויפסח.</p> <p>השתא הכא, לשנה הבאה בארעא דישראל. השתא עבדי, לשנה הבאה בני חורין.</p>
<p>6. Or Hahayyim (R. Chaim b. Attar, 18th c. Morocco) Exodus 13:8</p>	<p>אור החיים שמות יג/ח</p>
<p><u>And you shall tell your child [on that day, saying]...</u> - We need to understand why the text did not say, “And you shall say to” (<i>v’amarta</i>) – for the word “tell” (<i>haggadah</i>) we have found in our Sages that it indicates things as tough as sinews (Shabbat 87a)... and we also need to understand the use of “saying” (<i>lemor</i>) when it already said “And you shall tell”.</p> <p>It seems that the intention follows the Sages’ saying (Pesahim 116b), “One begins with disgrace, and one finishes with praise.” One should say the disgrace of our patriarchs’ ancestors, which was not a praiseworthy thing, and so the verse says “and you shall tell” – tough things that the human heart gets bent from. Afterwards a person concludes with praise, and that is why the verse uses “saying”, to refer to praiseworthy statements that support and bring joy to the heart.</p>	<p><u>והגדת לבנך [ביום ההוא לאמר] וגו' -</u> צריך לדעת למה לא אמר ואמרת כי תיבת הגדה מצינו לרבותינו ז"ל שאמרו (שבת פ"ז א) שיתכוין בה דברים קשים כגידים... עוד צריך לדעת אומרו לאמר והוא כבר אמר והגדת: ונראה כי יכוין על דרך אומרם ז"ל (פסחים קט"ז ב) מתחיל בגנות ומסיים בשבח, יאמר גנות אבותיהם של האבות כי לא היה דבר משובח, והוא אומרו והגדת דברים קשים שלב האדם נעקש מהם, ואחר כך מסיים בשבח, והוא אומרו לאמר אמירות משובחות משמחים את הלב ומסעדים אותו.</p>
<p>7. Jerusalem Talmud Megillah 3:7</p>	<p>תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה ג/ז</p>
<p>R. Yose b. Bun said, this is not the reason. Rather, the one who rises to read the Torah needs to begin with something good and end with something good.</p>	<p>א"ר יוסה בי ר' בון לא מטעם הזה אלא זה שהוא עומד לקרות בתורה צריך שיהא פותח בדבר טוב וחותם בדבר טוב.</p>

8. <i>Shulhan Arukh/Rema (R. M. Isserles, 16th c. Poland) OH 138:1</i>	שולחן ערוך ורמ"א או"ח קלח/א
<p>The one who reads the Torah may not leave over any fewer than 3 verses in a paragraph because of those who leave the synagogue then and will say that the <i>oleh</i> (i.e. reader) after will read nothing but the two remaining verses [of the paragraph]... <i>Gloss: ... And one should aim to always begin to read on a good matter and to end on a good matter</i> (Or Zarua and Meimuni, Chapter 13 of <i>Hilkhhot T'fillah</i>). And see below, Chapter 428.</p>	<p>הקורא בתורה לא ישייר בפרשה פחות מג' פסוקים, מפני היוצאים אז מבהכ"נ שיאמרו: העולה אחריו לא יקרא אלא שני פסוקים הנשארים; ... הגה: ... יכוין שיתחיל תמיד לקרוא בדבר טוב, ויסיים בדבר טוב (א"ז ומיימוני פרק י"ג מה"ת) וע"ל סימן תכ"ח.</p>
9. <i>Mishnah Bava Metzia 4:10</i>	משנה מסכת בבא מציעא ד/י
<p>Just as there is overreaching (<i>ona'ah</i>) in buying and selling, so is there wrong (<i>ona'ah</i>) done by words. [thus:] one must not ask another, "what is the price of this article?" if one has no intention of buying.</p> <p>If one was a repentant [sinner], one must not say to that person, "Remember your former deeds."</p> <p>If one was a son of converts, one must not taunt that person, "Remember the deeds of your ancestors", because it is written, "You shall neither wrong a stranger, nor oppress one." (Ex. 22)</p>	<p>כשם שאונאה במקח וממכר כך אונאה בדברים לא יאמר לו בכמה חפץ זה והוא אינו רוצה ליקח. אם היה בעל תשובה לא יאמר לו זכור מעשיך הראשונים. אם הוא בן גרים לא יאמר לו זכור מעשה אבותיך שנאמר (שמות כב) וגר לא תונה ולא תלחצנו:</p>
10. <i>Genesis 32:11</i>	בראשית לב/יא
<p>I am not worthy of the least of all the mercies, and of all the truth, which you have shown to your servant; for with my staff I passed over this Jordan; and now I have become two whole camps.</p>	<p>קִטְנִיתִי מִכָּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל-הַאֲמִתּוֹת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת-עַבְדְּךָ כִּי בְמִקְלִי עָבַרְתִּי אֶת-הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הֵייתִי לִשְׁנֵי מַחֲנֹת:</p>
11. <i>Maharal (R' Judah Loew, 16th c. Prague) Gevurot Hashem Ch. 52</i>	מהר"ל גבורות ה' פרק נב
<p>As you understand better you will come to know that the praise which is preceded by disgrace is a greater praise, as you see from the fact that the day is preceded by the night. This is because wholeness is not achievable in this world at the outset... for that is a Godly quality, and a recipient of it is not worthy of that Godly quality at the outset... So the world was not fit to accept this Godly quality of having light right away, for light is the elevated aspect of being, and therefore night precedes it.</p>	<p>וכאשר תבין עוד תדע עוד, כי השבח שקודם לו גנות יותר שבח כמו שתראה כי היום קודם לו הלילה וזה מפני כי השלימות אינו נמצא בהתלתו בעולם הזה... באשר היא מדריגה עליונה א-להית, שאין המקבל ראוי אל מעלה הגדולה הא-להית שיהיה כך מהתחלתו... ולא היה כדאי העולם הזה לקבל המעלה הזאת שיהיה האור בתלתו, כי האור הוא מעלת המציאות לכך יוקדם לו לילה.</p>
12. <i>Olat Reiyah (R. Abraham Isaac Kook, 20th c. Israel) Haggadah</i>	עולת ראייה חלק ב - הגדה של פסח
<p><u>Begin with disgrace and end with praise</u> – to teach that disgrace is needed for praise. We begin with the disgrace of "We were slaves". Yes, this servitude led to many bad things, negative qualities, not to mention evils and troubles in its time to those who suffered it. But it also cultivated the quality of</p>	<p>מתחיל בגנות ומסיים בשבח - להורות שהגנות היא צורך השבח. מתחיל בגנות של 'עבדים היינו'. אמנם העבדות ודאי גרמה כמה דברים רעים, כמה תכונות נשחתות, ואצ"ל רעות וצרות בהוה שלה לאותם הסובלים אותה אז, אבל גם תכונת ההכנעה,</p>

<p>yielding to other, and the capacity to serve the One who is fitting to serve, to be a true servant of God, to nullify one's inner will and inclination in order to accept the yoke of Heaven, in which the Jewish people are outstanding, through which they do and will bring great goodness to themselves and the world...</p>	<p>וההשתעבדות למי שראוי להשתעבד, להיות עבד ד' באמת, להיות יכולים לבטל הרצון העצמי והנטיה העצמית בשביל קבלת עול מלכות שמים, שישראל מצטיינים בה, ושהביאו בזה ועתידים להביא טובה רבה להם ולעולם...</p>
<p>13. Maharsha (R. Shmuel Eidels, 16 - 17th c Poland) Pesahim 116a</p>	<p>מהרש"א פסחים דף קטז.</p>
<p><u>Begin with disgrace and end with praise</u> – the concept is that one the day of ultimate joy of a person, one should remember first one's lowliness and disgrace in order not to separate one's consciousness from that. For this reason one expounds also from "My father was a wandering Aramean" and necessarily must acknowledge and thank God all the more.</p>	<p><u>מתחיל בגנות ומסיים בשבח</u> - ענינו שביום שמחת לבו של אדם יזכור תחלת שפלותו וגנותו שלא תזוח דעתו עליו ומה"ט דורש נמי מארמי אובד אבי וע"כ בעי לאודווי ולשבוחי טפי וק"ל:</p>
<p>14. Ohr Letziyon (R Benzion Abba Shaul, 20th c Israel) Part 3: Laws of the Seder – Notes Section 15</p>	<p>שו"ת אור לציון חלק ג - הערות פרק טו - דיני ליל הסדר</p>
<p>One should tell of the Exodus from Egypt and arrange the seder with great joy...</p> <p>This is what the Sages said in Pesahim 116a – "begin with disgrace and end with praise". The essence of our cohering as a nation was at the time of our Exodus from Egypt, and from this we prepared to receive the Torah. So there is no greater joy than on this day.</p> <p>Thus one should distance any sadness or anger in the face of the great joy of this day. And even if up against it one experiences trials of anger and the like, one should minimize them as one looks upon the greatness of this day. For since our root of becoming a people chosen by God was on this night, so the essence of education stems from this night – of educating our children to be part of God's nation, and to merit as a result Torah and mitzvot.</p>	<p>ויספר ביציאת מצרים ויערוך כל הסדר בשמחה גדולה...</p> <p>והוא בכלל מה שאמרו בפסחים קט"ז ע"א מתחיל בגנות ומסיים בשבח. (וראה בדברי הרמב"ם בפרק ז' מהלכות חמץ ומצה הלכה ד'). הרי שהעיקר ההתגבשות לעם היתה ביציאת מצרים, ומתוך כך קיבלנו לאחר מכן את התורה. ואין בכל הימים יום שמחה גדול כיום זה.</p> <p>וירחיק מאוד כל עצבות או רוגז לעומת השמחה הגדולה שיש לשמוח ביום זה. ואף אם זה לעומת זה יבואו לו נסיונות של כעס וכדומה, יקטינם בעיניו כשיתבונן בגדלות יום זה. וכיון ששורש היותנו לאומה שבחר ה' הוא בלילה זה, הרי שעיקר החינוך לבנים הוא בלילה זה, שיחנכם לבנים לעם ה', ויזכו מתוך כך לתורה ומצוות.</p>